

**Edukativní aspekty zprostředkování umění
v muzeích a galeriích,
„výuka“
před obrazy, galerijní animace jako
vzdělávací proces.**

**BcA. Martina Lišková
397154**

Metodika galerijní pedagogiky

[GP3MP MGP](#)

Jaro 2012

vyučující: Mgr. Alice Stuchlíková

Galerijní a muzejní animace

-Slovo animace má několik významů:

- anima= z latinského slova, znamená „duše“

- Polský autor Zebroujski opisuje termín animace blízkými pojmy, jako jsou oživení, probuzení, mobilizace, energetizace.

- Angličtina pojem animace-animation užívá v souvislosti s animovaným filmem , pro vzdělávací programy v galeriích pak užívá spojení gallery education.

-Je jaký si proces mezi výtvarným dílem a účastníkem, který vede účastníky
-k možnostem bohatšího poznání a získávání nových zkušeností.

- Animace je jako nástroj ke zprostředkování umění.

Galerijní a muzejní animace

-Galerijní animace je zároveň jakousi variantou publikací muzeí a galerií, které často formou rodinného průvodce kombinují formu pracovních listů a metodických pokynů návštěvníkovi pomáhají získávat znalosti a zprostředkovávají umění zážitkem.

- Animace ve spojení s kulturou si klade za úkol kultivovat integrovanou osobnost - vytvářet aktivního člověka, který si je vědom odpovědnosti za svá racionální a emocionální jednání.

- Animátor v galerii se snaží znovu oživit klíčové momenty vznikání díla: jde o archeologii ve smyslu rekonstrukce tvůrčího procesu.

Galerijní a muzejní animace

Několik forem animace:

- forma hry
- experimentu
- verbální či neverbální komunikace
- vizuální
- akustická
- pohybová
- a další formy komunikace a interakce, sdělování a sdílení

Něco z historie galerie a muzea umění

- Dějiny galerií a muzeí umění sahají do hluboké minulosti. První veřejnou galerií bychom našli již ve starověké Babylonské říši.
- V průběhu vývoje civilizací se také tříbila funkce a podoba galerií až po dnešní podobu, která nikoliv není konečná.
- Pojmenování galerie pochází z označení chodbového sálového prostoru v zámcích či palácích, který spojoval jednotlivé reprezentativní místnosti.
- Architektonicky se budovy galerie velice změnily od původního sálu. Zajímavým příkladem jsou například Guggenheim muzea (celkem jich je pět a to v New Yorku, Bilbao, Las Vegas, Berlíně a Benátkách).
- Myšlenka výchovné funkce muzea a praktické pedagogické aktivity jsou patrně tak staré jako sama muzejní instituce.

Galerijní a muzejní pedagogika

- Termín galerijní či muzejní pedagogika se užívá pro vědu zabývající se specializovanými činnostmi, které aktivizují vztah veřejnosti a zejména mladé populace k muzeu a jeho duchovnímu potenciálu.
- Někdy se užívá pojem muzeopedagogika, který nalezneme například v knize Vladimíra Jůvy Vývoj německé muzeopedagogiky.
- Muzejní pedagogikou se zabývá také **Alexandra Brabcová**.
- Do počátků galerijní pedagogiky patří také samozřejmě **Jan Ámos Komenský**, který mimo jiné formuloval požadavek na zřízení specifického, v podstatě muzejního zařízení . Co by autor nových obrázkových učebnic, přesně vystihl, že: **„ani nejnázornější kniha nemůže přiblížit všechny atributy zkoumané oblasti. Proto by bylo velmi užitečné předvádět žákům mnohé věci přímo.**
- Rozvoj dětských muzeí ovlivnilo reformní hnutí a myšlenky pragmatické pedagogiky filozofa Johna Deweye (1859 – 1952), který postavil zájmy a potřeby dětí do centra své koncepce.

Galerijní a muzejní pedagogika

- Předmětem muzejní pedagogiky je výchovně vzdělávací práce muzeí a galerií pro nejširší veřejnost s využitím sbírkových předmětů.
- Muzejní didaktika respektuje dělení podle věku muzejního publika (děti, mládež, dospělí, senioři) a podle obsahu muzea (např. orientace na muzea historická, technická, přírodovědná, umělecká, muzea v přírodě). Nabízí se více možností, které může muzeum využít v tvorbě programů. Jednou z možností jsou nepřímé, jednosměrné programy, kterých se návštěvník účastní bez přispění muzejního pedagoga (přednáška, publikace, výstava atd.) a nebo interpersonální doprovodné programy, diskuse, workshopy, které okamžitě reagují na potřeby návštěvníka.

Alfred Lichtwark

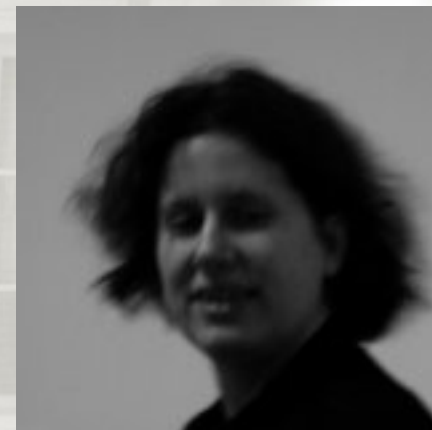
- Pedagogické aktivity zaměřené na zprostředkování umění v galeriích v této době významným způsobem ovlivnil Alfred Lichtwark (1852 – 1914), první ředitel hamburské Kunsthalle (1885).
- Zahájil a rozvinul intenzivní vzdělávací práci.
- Proslul svojí metodikou výkladu uměleckých děl.
- Preferoval osobní vztah diváka k jednotlivému dílu. Poznatky mají být vyvozovány z pozorování, nikoliv sdělovány. Cílem zkoumání nemá být kritika, ale prožitek.
- Snažil se přitáhnout do muzea nejširší publikum a nabízet bohatou nabídku muzejně pedagogických aktivit.

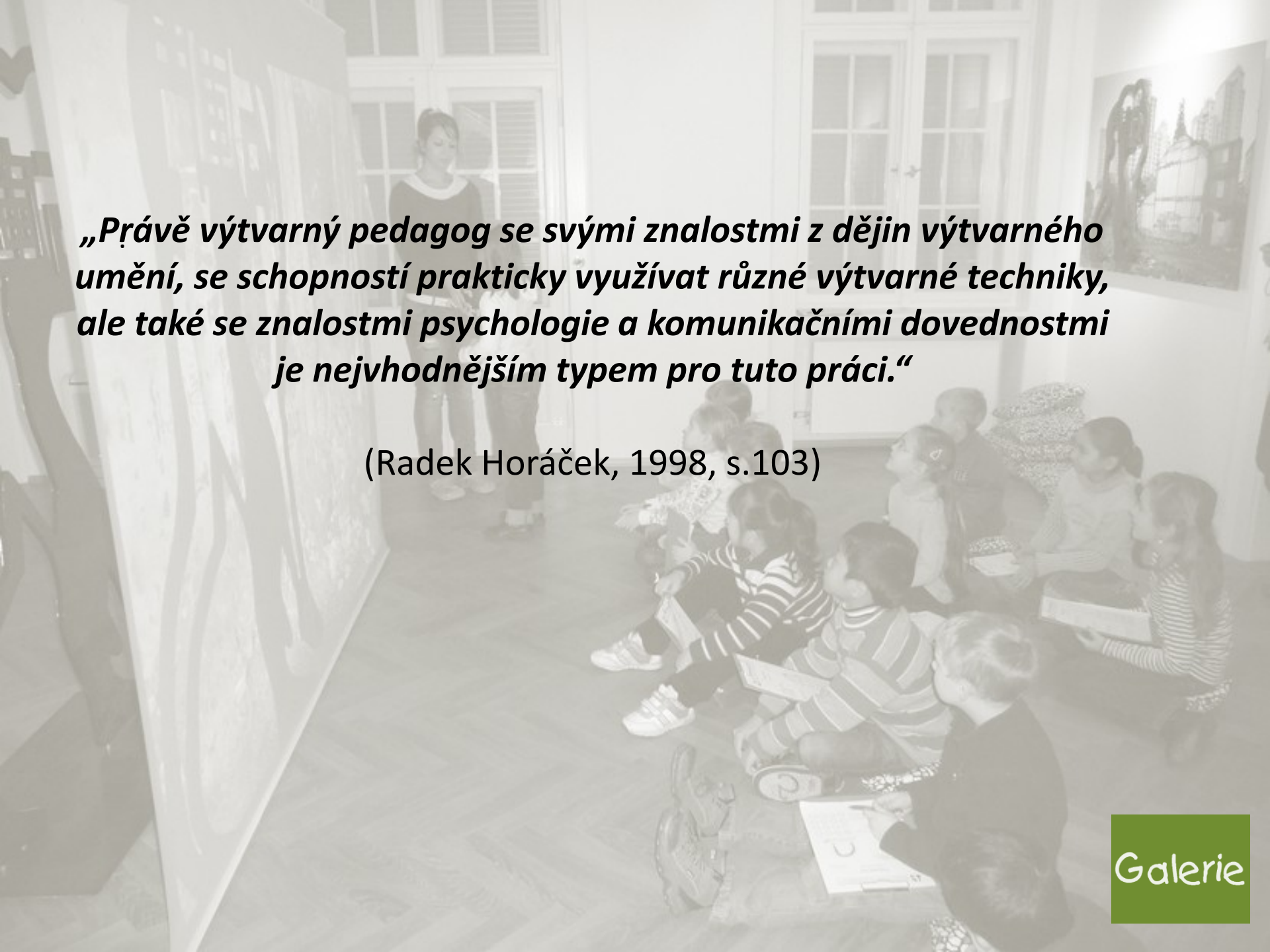
Pracovní role muzejního pedagoga

- příprava programu plánování a koordinace programů a akcí pro veřejnost koncepce doprovodných programů
- tvorba scénářů k programům dramaturgie programové nabídky komunikace a spolupráce s kurátorem (dalšími specialisty)
- při přípravě výstav studium realizace programu zajištění materiálně technického zázemí
- tvorba programu a doprovodných tiskovin (pracovní listy...)
- ekonomické zajištění projektu
- fund-rising interpretace zprostředkování vystavených děl divákům, vlastní „živá“ práce s návštěvníkem (v expozici, ateliéru)
- hodnocení
- administrativa spolupráce se školou, správa adresáře, objednávky, smlouvy, dohody propagace, komunikace s médii
- oslovení sponzorů a partnerů vyhodnocení aktivit
- reflexe, publikační činnost statistika, fotodokumentace

Mgr. MgA. Barbora Svátková, Ph.D.

- Vystudovala malířství, textilní výtvarnictví a výtvarnou pedagogiku.
- Od roku 2004 samostatně vystavuje vlastní malířskou tvorbu.
- Realizovala řadu grantových projektů se zaměřením na zprostředkování umění v českých i zahraničních galeriích.
- Věnuje se galerijní pedagogice v cyklu doprovodných programů Výtvarně na hradě v Muzeu města Brna na Špilberku. Je členkou Komory edukačních pracovníků Rady galerií České republiky a členkou umělecké skupiny Rasvád.
- Spolupracuje se s řadou výtvarných pedagogů základního, uměleckého, středního, speciálního školství na výtvarných projektech.

„Právě výtvarný pedagog se svými znalostmi z dějin výtvarného umění, se schopností prakticky využívat různé výtvarné techniky, ale také se znalostmi psychologie a komunikačními dovednostmi je nejvhodnějším typem pro tuto práci.“

(Radek Horáček, 1998, s.103)

Zdroje:

- HORÁČEK, Radek. *Galerijní animace a zprostředkování umění*. 1. vyd. Brno: CERM, 1998. 142 s. neoznačeno. ISBN 80-7204-084-7.
- HORÁČEK, Radek a Jan ZÁLEŠÁK. *Aktuální otázky zprostředkování umění. Teorie a praxe galerijní pedagogiky, vizuální kultura a výtvarná výchova*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2007. 190 s. Spisy Pedagogické fakulty MU. ISBN 978-80-210-4371-8.
- Dostupné z: http://is.muni.cz/th/66118/pedf_d/DSP_Pechova.txt
- Dostupné z: http://is.muni.cz/th/105578/pedf_m/MAGISTERSKA_DP.txt